Eduskunnan ulkoasiainvaliokunta
UaV@eduskunta.fi

Asia: HE 29/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020
https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/HE+29/2019
ja
VNS 2/2019 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2020—2023
https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/VNS+2/2019

Business Finlandin lausunto

Yhteenveto Business Finlandin lausunnosta

Hyvinvointimme perustana oleva talouskasvu perustuu tutkitusti lähes täysin osaamista ja innovaatioita luoviin aineettomiin investointeihin. Tutkimukseen, osaamiseen ja innovaatiotoimintaan tehtyjen panostusten taloudellinen vaikutus ratkaistaan lopulta avoimessa kilpailussa globaaleilla markkinoilla. Innovatiivisen idean matka vientikaupoiksi ja Suomeen suuntautuviksi investoinneiksi on haastavan pitkä. Suomi ei saa olla tällä polulla miltään osin kilpailijamaita heikompi. Korkealaatuisen osaamisperustan sekä tutkimus- ja innovaatiotoiminnan tulee Suomessa yhdistyä saumattomasti maailmanluokan liiketoimintaosaamiseen, kansainvälistymispalveluihin ja viennin rahoitukseen.

Kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna vuoden 2020 talousarvioesitys lisää Business Finlandin kautta elinkeinojen uudistamiseen suunnattavaa valtion budjettirahoitusta yhteensä 38,5 milj. euroa. Lisärahoitus kohdistuu ennen kaikkea yritysvetoiseen, vahvasti tutkimuksen kanssa verkostoituneeseen tutkimus- ja innovaatiotoimintaan. Business Finlandin omien toimintamenojen taso säilyy ensi vuonna käytännössä lähes nykyisellä tasollaan, mutta toimintamenojen sisällä tapahtuu painopisteen siirto, jolla kansainvälistymisen ja vienninedistämisen resursointia vahvistetaan 5 milj. eurolla.

Kasvava rahoitus mahdollistaa Business Finlandin nykyisten vienninedistämispalveluiden vahvistamisen, mutta myös uusien toimintamallien soveltamisen vienninedistämisessä. Vuonna 2020 lisärahoitus mahdollistaa 20-23 hengen lisäämisen kansainväliseen verkostoon sekä 1-2 uuden toimiston perustamisen. Sijaintipaikat uusille henkilöille ja vientitoimistoille päätetään yhteistyössä ulkoministeriön kanssa. Kehyskauden seuraavina vuosina kansainvälisen kasvun ohjelmaan suunniteltu rahoitus kasvaa edelleen 2 milj. euroa vuosittain, mikä on linjassa Business Finlandille asetetun, kansainvälisen verkoston kaksinkertaistamistavoitteen kanssa. Samaan aikaan kuitenkin Business Finlandin kotimaan toimintoihin kohdistuu merkittäviä leikkauspaineita.

Hyvinvointimme turvaamiseksi Suomen tulisi asettaa pitkän aikavälin tavoitteeksi asemoiminen yhdeksi osaamis- ja innovaatioinvestointien johtavista maista maailmassa – sekä määrällisesti että laadullisesti. Hallitusohjelmaan useasti kirjattu tavoite Suomen t&k-panostusten nostamisesta neljään prosenttiin BKT:stä onkin erittäin kannatettava ja tärkeä. Valitettavasti tavoitteen saavuttaminen näyttää kovin haasteelliselta, kun arvioinnin pohjaksi otetaan Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2020 – 2023.

Yrityksemme lähtevät globaaliin innovaatiokilpailuun pahasti takamatkalta.

Julkiset panostuksemme yritysten tuote- ja palvelutarjoamaa ja markkinoita rohkeasti uudistaviin avauksiin ovat kansainvälisissä vertailuissa erittäin pienet (Kuva 1). Kuluvalla vuosikymmenellä innovatiivisen uudistumisen kannusteet yrityksille ovat entisestään pienentyneet.

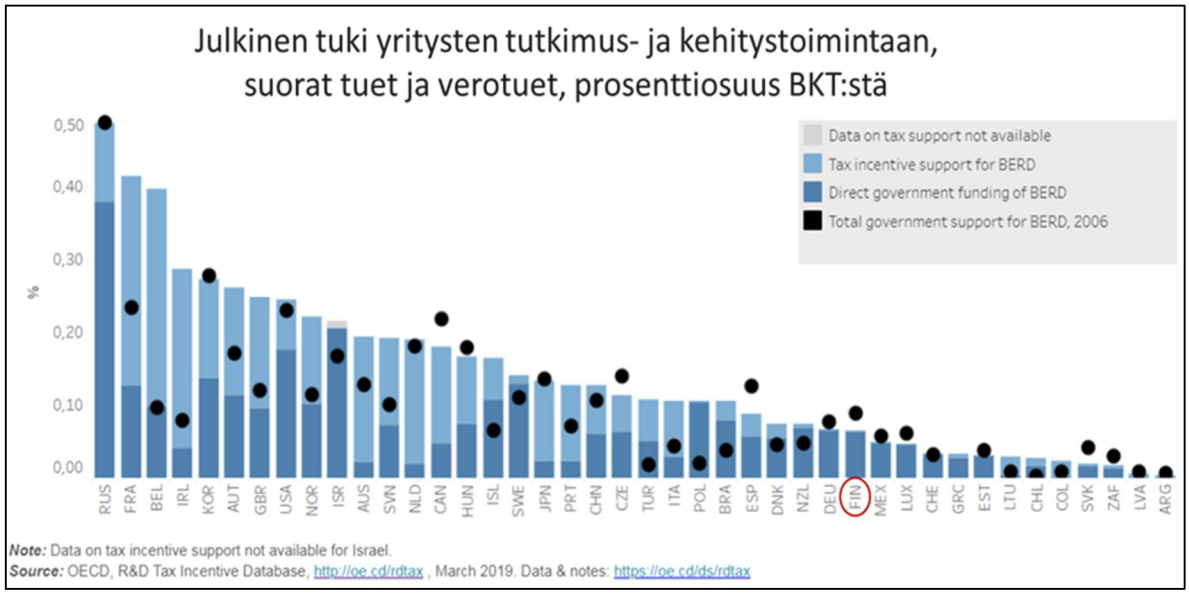

Kuva 1. Julkinen tuki yritysten tutkimus- ja kehittämistoimintaan prosenttiosuutena BKT:stä
Lähde: OECD R&D Tax Incentive Indicators, 2019

Myös julkiset panostuksemme yritysten markkinoille menon ja nopean kasvun tukeen kohdemarkkinoilla jäävät huomattavasti jälkeen tärkeimpien kilpailijamaidemme panostuksista (Kuva 2).

Kuva 2. Business Finlandin ja Business Swedenin kansainvälisten verkostojen vertailu.
Lähde: Business Finland ja Business Sweden

Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2020 sisältää tärkeän viestin uudistumisen ja kestävän kansainvälisen kasvun merkityksestä

Kuluvalla vuosikymmenellä on tapahtunut merkittävä valtion t&k-menojen painopisteen muutos, jossa rahoitusta on kanavoitu enemmän yliopistojen suoran tutkimusrahoituksen sekä Suomen Akatemian rahoitusinstrumenttien kautta samaan aikaan kun Business Finlandin ja esimerkiksi VTT:n kautta kohdennetun rahoituksen osuus on laskenut (Kuva 3). Kehityksen seurauksena elinkeinoelämän haasteita tutkimuksen keinoin ratkova yhteistyö yritysten ja tutkijoiden välillä on vähentynyt, ja silta korkealaatuisesta tutkimuksesta Suomessa tapahtuvaan tutkimustulosten ja -osaamisten taloudelliseen hyödyntämiseen on heikentynyt. Vuoden 2020 talousarvio-esityksessä osoitetaankin nyt lisärahoitusta Business Finlandin rahoitukseen, jolla tarkoitus aktivoida ennen kaikkea yritysvetoista, vahvasti tutkimuksen kanssa verkostoitunutta tutkimus- ja innovaatiotoimintaa.

Suomen tutkimus- ja innovaatioympäristön erityisiin kehityskohtiin kuuluu tutkimuksen ja elinkeinoelämän vuoropuhelun ja strategisen yhteistyön tiivistäinen (ks. *Suomen innovaatiopolitiikan OECD-arviointi*, 2017). Tätä taustaa vasten talousarvio- ja kehysesityksiin sisältyy valitettava yksityiskohta, jonka mukaan tähän haasteeseen vastaava erillisrahoitus Suomen Akatemian Lippulaiva-mallille ja Business Finlandin Kasvumoottori-mallille on päättymässä. Kokonaisuutena valtion t&k-menot kuitenkin kääntyvät kasvuun vuonna 2020 ja ylittävät 2 mrd. euron rajan. Kyseessä on merkittävä panostus kestävän kasvun perustana olevaan osaamiseen ja elinkeinojen uudistumiseen.

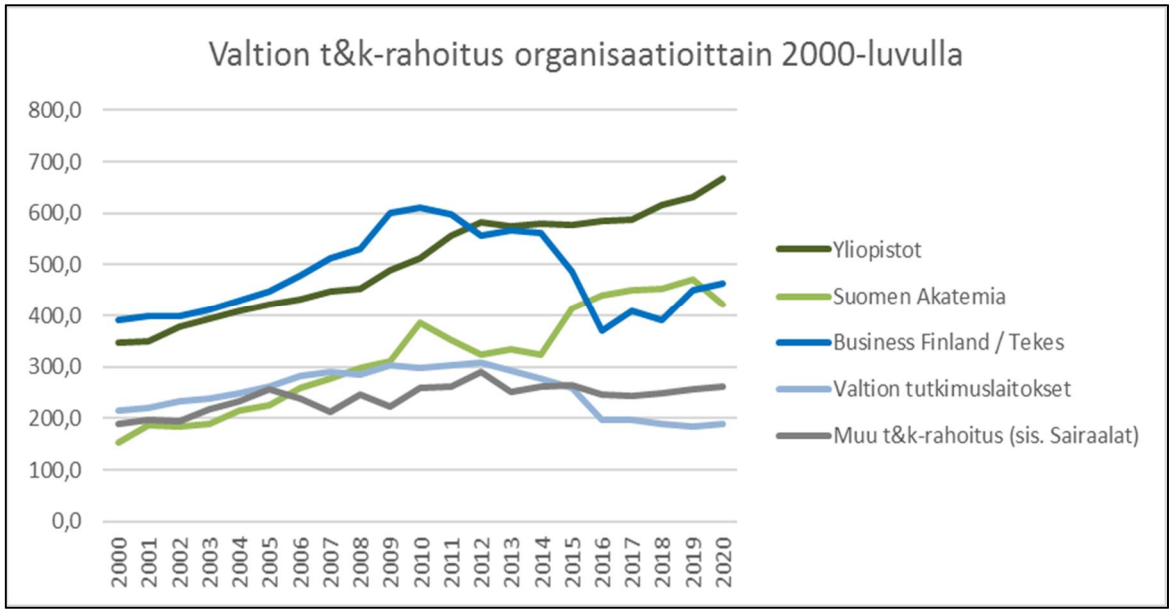

Kuva 3. *Valtion t&k-rahoituksen jakautuminen eri organisaatioille*
Lähde: Tilastokeskus, Hallituksen talousarvioesitys vuodelle 2020 (arvio BF:n osalta)

Vienninedistämisen palvelut vahvistuvat

Business Finland auttaa yksittäisiä yrityksiä ja yhteistarjoamaan pystyviä yritysryhmiä tunnistamaan ja tarttumaan merkittäviin kansainvälisiin markkinamahdollisuuksiin asiantuntija- ja verkottamispalvelujen sekä innovaatio-rahoituksen keinoin. Palvelut (Kuva 4; tarkemmin *LIITE 1*) auttavat yrityksiä vahvistamaan kansainvälistymisessä tarvittavaa osaamistaan, käynnistämään kansainvälistä liiketoimintaa sekä kasvattamaan ja uudistamaan sitä.

Kuva 4. Business Finlandin palvelut vienninedistämiseen; Lähde: Business Finland

Business Finlandin omien toimintamenojen taso säilyy ensi vuonna käytännössä lähes nykyisellä tasollaan, mutta toimintamenojen sisällä tapahtuu painopisteen siirto, jolla kansainvälistymisen ja vienninedistämisen resursointia vahvistetaan 5 milj. eurolla. Kasvava rahoitus mahdollistaa Business Finlandin nykyisten vienninedistämis-palveluiden vahvistamisen, mutta myös uusien toimintamallien soveltamisen vienninedistämisessä.

Vuonna 2020 lisärahoitus mahdollistaa 20-23 hengen lisäämisen kansainväliseen verkostoon sekä 1-2 uuden toimiston perustamisen. Sijaintipaikat uusille henkilöille ja vientitoimistoille päätetään yhteistyössä ulkoministeriön kanssa. Kehyskauden seuraavina vuosina kansainvälisen kasvun ohjelmaan suunniteltu rahoitus kasvaa edelleen 2 milj. euroa vuosittain, mikä on linjassa Business Finlandille asetetun, kansainvälisen verkoston tuplaamistavoitteen kanssa.

Kokonaisuutena vuoden 2020 talousarvioesitys lisää Business Finlandin resursseja noin 6 prosenttia

Kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna vuoden 2020 talousarvioesitys lisää Business Finlandin kautta elinkeinojen uudistamiseen suunnattavaa valtion budjettirahoitusta yhteensä 38,5 milj. euroa, noin 6 % (Kuva 5). Avustusmuotoinen rahoitus lisääntyy 70,7 milj. euroa, mutta samaan aikaan lainamuotoinen rahoitus vähenee 38,3 milj. euroa. Lisäksi suora budjettirahoitus Business Finlandin toimintamenoihin kasvaa 2,0 milj. euroa ja Business Finland Venture Capital Oy:n tekemiin rahastosijoituksiin kohdentuva rahoitus kasvaa 4,1 milj. euroa.

Talousarvion ja JTS-selonteon aineistoihin sisältyy Business Finlandin resurssien käyttöä ohjaavia linjauksia selvästi laajemmin kuin vain voimavarojen tosiasiallisen kasvun verran. Lisärahoituksena on perusteltu kaikki lisäykset suhteessa hallituksen kehyksiin 2020-2023, jotka olivat oleellisesti vuoden 2019 resursseja alemmalla tasolla. Aitojen lisäysten sijaan kyse on siis osin olemassa olevien toimintojen ja painotusten jatkuvuuden turvaamisesta. Esitysten mukaan kohdistetaan lisäresursseja tai turvataan resurssien käyttö erityisesti seuraaviin hallitusohjelman painopisteiden mukaisiin kohteisiin:

- Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitus
  - Miljardiluokan ekosysteemit ja innovaatiot 33 milj. euroa (valtuus, pysyvä menolisäys)
  - Yritysvetoinen tutkimus- ja innovaatiotoiminta 55 milj. euroa (3 v siirtomääräraha, määräaikainen tulevaisuusinvestointi)
- Viennin ja kansainvälistymisen edistäminen
  - Talent Explorer -avustukset kansainvälisten osaajien palkkaamiseen 1,5 milj. euroa (valtuus, pysyvä menolisäys)
  - Talent-toiminta kansainvälisten osaajien houkutteluun 2 milj. euroa (toimintamenot, pysyvä menolisäys)
  - Viennin ja kansainvälistymisen edistäminen 5 milj. euroa (toimintamenot, pysyvä menolisäys)
- Kiertotalouden edistäminen
  - Kiertotaloushankkeiden innovaatio- ja investointituki 18 milj. euroa (3 v siirtomääräraha, määräaikainen tulevaisuusinvestointi),
  - Kiertotalouden edistäminen 2 milj. euroa (toimintamenot, määräaikainen tulevaisuusinvestointi),

- Toimialakohtaiset kasvun edistämistoimet
  - matkailun edistäminen 4,7 milj. euroa (toimintamenot, määräaikainen tulevaisuusinvestointi),
  - elintarvike-alan ohjelmatoiminta 0,3 milj. euroa, (toimintamenot, määräaikainen tulevaisuusinvestointi),
  - puutuotealan ohjelmatoiminta 0,5 milj. euroa (toimintamenot, määräaikainen tulevaisuusinvestointi),
  - Creative Business Finland -ohjelma luoville aloille 1 milj. euroa (toimintamenot, määräaikainen tulevaisuusinvestointi).
  - AV-alan tuotantokannustin 12,35 milj. euroa (3 v siirtomääräraha, määräaikainen tulevaisuusinvestointi)

Business Finlandin resurssikehitystä tarkasteltaessa on syytä ottaa huomioon myös seuraavat näkökohdat:

- Kaikki Business Finlandin kautta kohdennettavat resurssit eivät kohdistu t&k-toimintaan (Business Finlandin rahoitus kuvien 3 ja 4 tarkasteluissa ei ole yhtä suuri). Merkittävä osa rahoituksesta kohdistuu yleisemmin innovaatiotoiminnan, ulkomaisten investointien, viennin ja kansainvälistymisen ja matkailun edistämiseen sekä alkuvaiheen yritysten pääomasijoitustoimintaan.
- Vuonna 2019 osa Business Finlandin toiminnasta pystytään rahoittamaan erilliseltä, päättymässä olevan kasvuohjelmatoiminnan momentilta. Toimintamenoihin käytettävissä oleva rahoitus ei ole lisääntymässä kuluvaan vuoteen verrattuna, vaikka varsinaisen toimintamenomomentin kehitys antaa niin ymmärtää.
- Matkailun edistämisen lisärahoituksena vuodelle 2020 mainittu 4,7 milj. euron toimintamenorahoitus on itse asiassa pienempi kuin vuoden 2019 talousarvioon sisältyvä Matkailu 4.0 -ohjelman erillisrahoitus, joka on 6,15 milj. euroa. Matkailunedistämisen resursointi on kokonaisuutena pienenemässä noin 10 prosenttia.

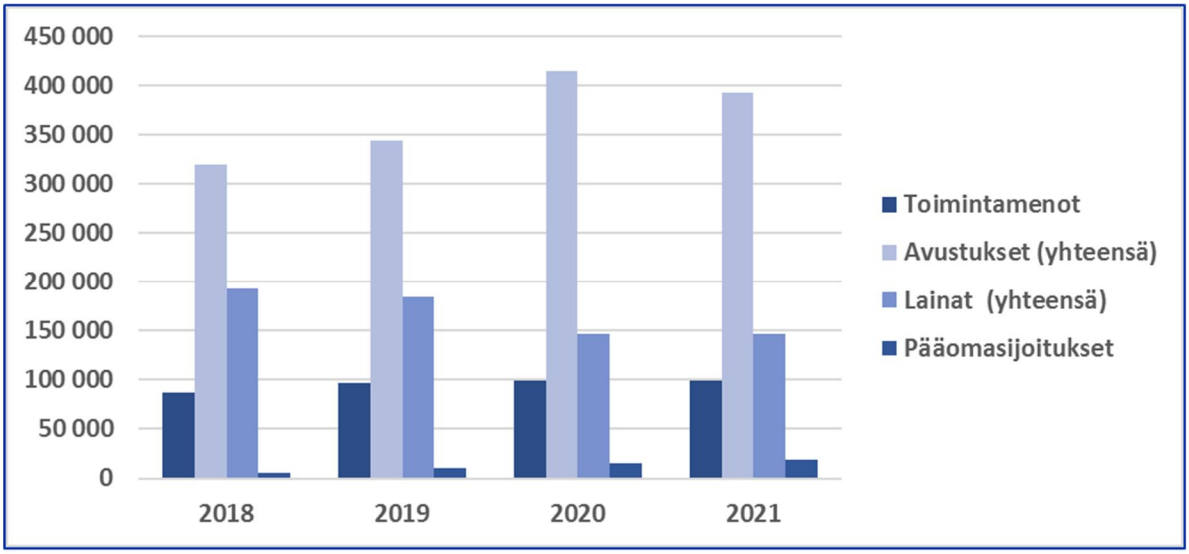

1000 euroa	2018	2019	2020	2021
Toimintamenot	87 200	97 474	99 471	99 192
Avustukset (yhteensä)	320 315	344 365	415 066	393 086
Lainat (yhteensä)	192 623	185 123	146 823	146 823
Pääomasijoitukset	6 000	10 800	14 900	19 100
YHTEENSÄ	**606 138**	**637 762**	**676 260**	**658 201**

Kuva 5. Business Finlandin rahoituksen kehitys valtion talousarvioissa ja suunnitelmissa
Lähde: TA 2018, TA 2019, TAE 2020, Selonteko julkisen talouden suunnitelmasta 2020-23

Hallituksen tavoite Suomen t&k-panostusten nostamiseta 4 prosenttiin BKT:stä on tärkeä, mutta sen saavuttaminen näyttää julkisen talouden suunnitelmasta annetun selonteon valossa haasteelliselta

Ennusteet BKT:n kasvusta vuoteen 2030 mennessä tarkoittavat sitä, että t&k-panostusten Suomessa tulisi nousta viime vuoden 6,31 mrd. euron tasosta yli kaksinkertaiseksi, noin 13,4 mrd. euroon. Julkisen talouden realiteetit huomioon ottaen pääosa panostusten kasvusta täytyy tulla yksityiseltä sektorilta. On siis erityisen tärkeää huolehtia siitä, että Suomi on kokonaisvaltaisesti (säädösympäristö, markkinaympäristö, rahoitusjärjestelmä, osaajien saatavuus, asenteet jne.) yksi maailman parhaista innovaatio- ja kokeiluympäristöistä, jossa kannattaa säilyttää ja kasvattaa t&k-toimintoja, ja niitä kannattaa siirtää tänne myös ulkomailta.

Hyvä vertailukohta tavoitteenasetannan pohjaksi löytyy vuosituhannen vaihteesta, jolloin Suomea pidettiin kansainvälisesti esimerkillisenä t&k-maana, joka oli sitoutunut huolehtimaan pitkäjänteisesti kansalaistensa hyvinvoinnista panostamalla vahvasti osaamiseen ja elinkeinojen uudistumiseen. Tuolloin yritysten osuus t&k-panostuksista oli 71%, korkeakoulusektorin 18% ja muun julkisen sektorin 11% koko maan t&k-panostuksista. Vuoden 2030 tavoitetilassa vastaava panostusten jakautuminen johtaisi siihen, että yritysten osuus olisi 9,5 mrd. euroa, korkeakoulusektorin 2,4 mrd. euroa ja muun julkisen sektorin 1,5 mrd. euroa.

Tavoitetilan saavuttamiseksi julkisen sektorin menolisäys tulisi suunnata erityisesti sellaisiin toimintamuotoihin, joilla on lisäävä vaikutus myös yksityisen sektorin t&k-panostuksiin. Business Finlandin rahoituksen osalta tuosta vipuvaikutuksista on useiden tutkimusten muodostama näyttö (ks. Innovaatioista kilpailukykyä ja kestävää kasvua -raportti 2019). Vuonna 2000 Valtion t&k-panostukset Business Finlandin edeltäjän, Tekesin, kautta olivat noin 12,5 prosenttia yritysten t&k-panostuksista Suomessa. Vastaava osuus vuoden 2030 tavoitetilassa olisi lähes 1,2 mrd. euroa, mikä edellyttäisi Business Finlandin t&k-rahoituksen kasvattamista noin 67 milj. eurolla vuosittain.

Hallitusneuvotteluissa ja budjettiriihessä on tehty ilahduttava päätös lisätä Business Finlandin kautta elinkeinojen uudistamiseen suunnattuja rahoituskannusteita. Valitettavasti lisäys jää vuoden 2020 osalta noin puoleen tavoitteena olevasta kehityskulusta. JTS-kauden seuraavina vuosina tavoite karkaa entisestään, kun uusien lisäysten sijaan kehitys näyttää kääntyvän uudestaan hieman laskuun (Kuva 6).

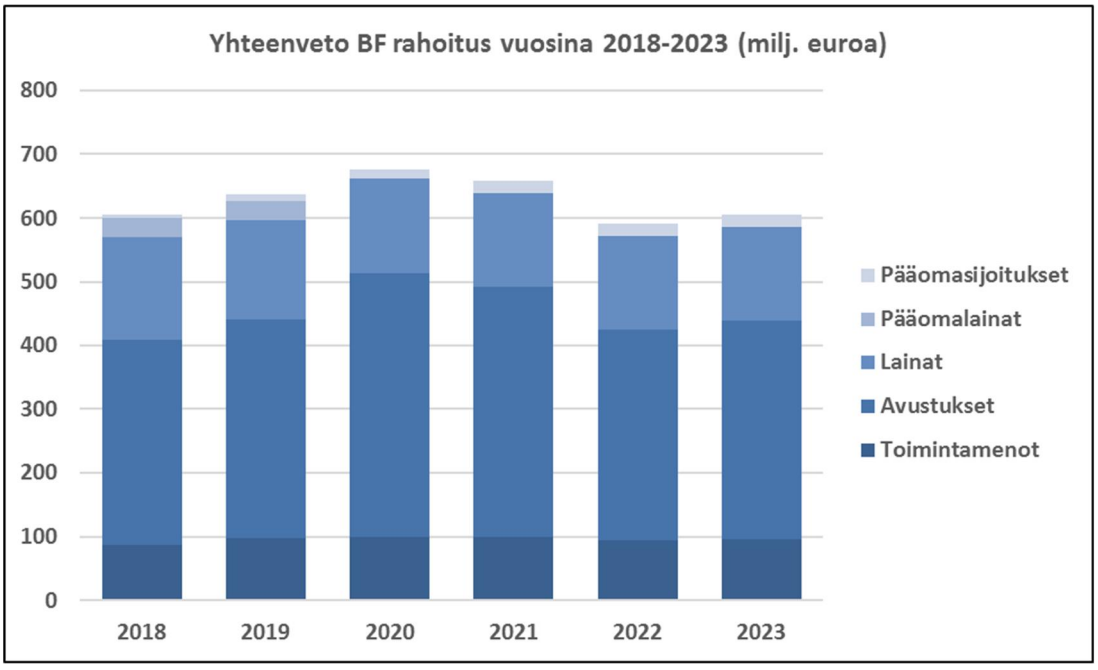

Kuva 6. Business Finlandin rahoituskehys lähivuosille
Lähde: Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2020—2023

LIITE 1: Business Finlandin vienninedistämispalvelut sekä niiden resursointi hallituksen esityksessä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020 sekä valtioneuvoston selonteossa julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2020—2023

BUSINESS FINLANDIN VIENNINEDISTÄMISPALVELUT

Business Finland auttaa yksittäisiä yrityksiä ja yhteistarjoamaan pystyviä yritysryhmiä tunnistamaan ja tarttumaan merkittäviin kansainvälisiin markkinamahdollisuuksiin asiantuntija- ja verkottamispalvelujen sekä innovaatiorahoituksen keinoin. Palvelut (Kuva 1) auttavat yrityksiä vahvistamaan kansainvälistymisessä tarvittavaa osaamistaan, käynnistämään kansainvälistä liiketoimintaa sekä kasvattamaan ja uudistamaan sitä.

Kuva 1: Business Finlandin palvelut vienninedistämiseen

Rahoituspalvelut

Kansainvälistymisen edellytyksiään vahvistaville yrityksille Business Finland tarjoaa useita tuotteistettuja rahoituspalveluita. *Tempo*-nimisen rahoituspalvelun avulla yritys voi eri tavoin parantaa valmiuksiaan kansainväliseen kasvuun, testata liiketoimintakonseptin toimivuutta, hankkia tuote- tai palveluidealleen palautetta potentiaalisilta asiakkailta ja kartoittaa kysyntää uudella kansainvälisellä markkinalla. Rahoitusta voi käyttää myös kansainvälistä kasvua tukevan johtamisen, toimintatapojen ja organisaation kehittämiseen.

Explorer-rahoitustuotteet soveltuvat yrityksille, jotka haluavat selvittää olemassa olevan tuotteen, palvelun tai liiketoimintamallin vientimahdollisuuksia. Tämä voi tapahtua esimerkiksi teettämällä yrityksen valitseman ulkopuolisen asiantuntijan avulla markkinakartoituksia tai osallistumalla kansainväliseen messutapahtumaan. Tänä vuonna Explorer-tuoteperhettä on laajennettu *Talent Explorer* -rahoituksella, jonka turvin yritys voi palkata kansainvälistymisensä tueksi henkilön jolla on yrityksen uuteen vientimarkkinaan liittyvää osaamista. Palkattava henkilö voi olla esimerkiksi ulkomaalainen suomalaisesta korkeakoulusta valmistunut tai lopputyövaiheessa oleva opiskelija. Toinen tämän vuoden uutuus on *Group Explorer* -rahoitus, jonka avulla vähintään 4 pk-yrityksen muodostama ryhmä selvittää yhteistä liiketoimintamahdollisuutta kansainvälisillä markkinoilla.

Myös Business Finlandin tuotekehitysrahoituksen avulla kansainvälistyvä yritys voi pilotoida uuden, innovatiivisen ratkaisunsa toimivuutta asiakkaiden kanssa ja saada palautetta kehitystyöhön. Pilotointi voidaan toteuttaa myös ulkomailla. Pilotointi voi olla esimerkiksi uuden tuotteen, tuotantotavan tai teknologian testaamista tai uuden järjestelmän kehittämistä ja testaamista todellisessa toimintaympäristössä kuten kaupunginosassa tai liikenteessä. Myös innovatiivisten palveluiden toimivuutta voidaan varmentaa testaamalla sitä asiakkaan toimintaympäristössä.

Kontaktit ja verkostot:

Business Finlandin vientikeskukset henkilöt kontaktoivat vuosittain satoja paikallisia toimijoita, joita suomalaiset yritykset voivat hyödyntää kansainvälistymistoimissaan. Kontaktit ovat tyypillisesti toimialojen asiantuntijoita, potentiaalisia asiakkaita, paikallisia päätöksen tekijöitä, viranomaisia ja konsultteja. Suomalaisyrityksiltä kysyttäessä palveluiden tärkeydestä, kontaktien löytäminen kohdemarkkinoilla nousee aina yhdeksi kärkiteemaksi.

Markkinatieto

Vientikeskuksien yksi päätehtävä on etsiä ja löytää Suomen tarjoamaa vastaavia markkinamahdollisuuksia ja nopeita myyntiliidejä kohdemaistaan. Parhaat mahdollisuudet tutkitaan ja julkaistaan Team Finland *Marketopportunities.fi* -palvelun kautta sekä suorin asiakaskontaktein Suomessa relevanteille yrityksille. Vuoden 2019 aikana Business Finland on perustanut erityisiä toimialakohtaisia tiimejä arvioimaan liiketoimintamahdollisuuksia perustuen toimialan tarjoamaan ja rekisteröityihin asiakkaiden toivemarkkinoihin. Vientikeskuksen henkilöt kuuluvat toimialaosaamisensa puolesta yhteen tai kahteen kansainväliseen toimialaverkostoon, jolloin markkinatietoa ymmärretään syvällisesti näiltä aloilta.

Neuvontapalvelut

Business Finland sparraa ja haastaa yrityksiä tunnistamaan kasvuvisioon pääsemiseksi tarvittavia kehitysaskeleita ja ohjaa yrityksen sopivien Business Finlandin, Team Finland -verkoston ja yksityisten tahojen tuottamien palveluiden ääreen. Business Finlandin omat tuotteistetut kansainvälistymisen neuvontapalvelut auttavat yrityksiä kansainvälistymään nopeammin ja riskittömämmin. Näitä palveluita on saatavilla mm. markkinavalintaan ja markkinoille menoon liittyviin kysymyksiin. Business Finland tarjoaa myös asiantuntijan valintaan liittyvää neuvontaa verkosta löytyvän digitaalisen työkalun lisäksi.

Paikallistuntemus

Business Finlandin vientikeskuksissa henkilöstöstä suurin osa on paikallisia tai kyseisessä maassa kauan asuneita suomalaisia viennin osaajia. Yksi suuri apu suomalaisille yrityksille, jotka kohdentavat ensimmäisiä toimiaan ko. markkinalle, on saada neuvontaa paikallisiin tapoihin, yritystoimintaan ja liiketoimintakulttuuriin. Lisäksi Business Finlandilla on tarjota Soft-Landing -palvelua Kiinassa, jossa yritykset voivat tulla lyhyeksi aikaa FinChin (BF:n tytäryhtiö) omistamiin vuokratiloihin ilman yrityksen rekisteröitymistä Kiinaan kokeilemaan markkinoille menoa ja oikeaa lokaatiota Kiinassa. Samanlaisia palveluita on tarjolla myös pohjoismaisessa konseptissa Piilaaksossa, New Yorkissa ja Singaporessa.

Vienninedistämismatkat

Business Finlandin delegaatiot ja Team Finland -vierailut ovat erinomainen vienninedistämisen työkalu, jossa yhteistarjoama ja arvovalta avaavat isommatkin ovet. Tämä auttaa suomalaisyrityksiä löytämään oikeita kontakteja sekä voittamaan aikaa ja rahaa markkinoille menossaan. Vierailumäärä ja osallistujamäärä ovat olleet jatkuvassa nousussa. Vuonna 2018 BF toteutti TF-vierailuja 41 maahan. Vierailuille osallistui 677 yritysedustajaa 544 yrityksestä.

PALVELUMALLI

Vienninedistämiseen liittyviä palveluita tarjoavat Business Finlandin ohella useat julkiset ja julkisesti rahoitetut toimijat. Myös elinkeinoelämän järjestöillä sekä alueellisilla ja kansainvälisillä kauppakamareilla on tärkeä rooli. Team Finland -verkosto kokoaa nämä toimijat yhteen. Työ- ja elinkeinoministeriö ja ulkoministeriö ohjaavat verkostoa, Business Finland vastaa kansallisella tasolla sen operatiivisesta koordinoinnista ja viestinnästä. Alueellisesti verkoston toimintaa koordinoivat ELY-keskukset. Team Finland -ulkomaanverkoston toimintaa ohjaavat ulkoministeriö ja Business Finland yhteistoimintamalliin perustuen.

Team Finland -verkoston palveluita tarjotaan kaikille kansainvälistä liiketoimintaa käynnistäville ja laajentaville yrityksille, toiminnan pääpaino on pienissä ja keskisuurissa yrityksissä. Verkoston ydintoimijat tarjoavat sujuvan palvelupolun siten, että yritys ohjataan kulloisia tarpeitaan parhaiten vastaaviin palveluihin. Yksi sujuvan palveluohjauksen keino on Team Finland -yhteydenottopalvelu, joka toimii ohjauskanavana kaikkiin verkoston palveluihin. Business Finland vastaa tämän yhteydenottopalvelun operoinnista. Team Finland -ydintoimijoiden yhteinen asiakastietojärjestelmä auttaa osaltaan palveluohjauksessa ja vähentää yritysten hallinnollista kuormaa, kun yritys ei joudu toimittamaan samoja tietojaan erikseen usealle toimijalle. Asiakastietojärjestelmä otettiin tänä vuonna käyttöön myös Business Finlandin kansainvälisessä verkostossa.

Palvelutarjoaman kehityksessä ja palvelutuotannossa hyödynnetään yhteistyötä yksityisen sektorin kanssa kotimaassa ja ulkomailla. Business Finlandin rahoituspalveluilla yritykset voivat ostaa palveluita koti- tai ulkomaisilta asiantuntijoilta. Rahoituksen käyttäjä valitsee haluamansa palveluntuottajan. Business Finland edistää kansainvälistyvien yritysten ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä tarjoamalla digitaalisia tietopalveluita ja asiantuntijapalveluita, joiden avulla yrityksen on helpompi löytää itselleen sopiva asiantuntija. Business Finland ei suosittele minkään yksityisen palveluntuottajan valitsemista, vaan tuo esille useita vaihtoehtoja yrityksen valittavaksi.

RESURSSILISÄYSTEN MAHDOLLISTAMAT UUDET PALVELUT

Kasvava rahoitus mahdollistaa nykyisten palveluiden vahvistamisen sekä uusien toimintamallien soveltamisen vienninedistämisessä. 2019 aikana käyttöönotetuista toimintamalleista mainittakoon kansainvälisten (ex Finpro) ja suomalaisten (ex Tekes ja Ex Finpro) toimialaosaajien yhdistäminen yhdeksi globaaliksi osaamisverkostoksi kymmenelle toimialalle.

Vaikuttavimpia palvelun muotoja ovat yritysryhmille suunnatut projektiluontoiset yhteistoimet, joissa saman toimialan tai saman loppuasiakaskunnan omaavien yritysten ratkaisut paketoidaan yhteiseksi tarjoamaksi. Yritysjoukkoa edistetään kohdemaassa systemaattisesti niin Business Finlandin kuin ulkoministeriön voimin. Tämänlaiset yhteisprojektit vaativat resursseja, vahvaa osaamista ja kontakteja niin kohdemaan hallinosta, yrityskentästä kuin rahoittajista. Hyvänä esimerkkinä onnistuneesta projektista on ollut Meksikon 4/5 G telekommunikaatioverkkohanke (Red Compartida), jossa Nokian lisäksi yli kymmenen suomalaista pk-yritystä saivat merkittäviä kauppoja.

Business Finland on lanseeraamassa Meksikon verkkohankkeen pohjalta palvelumallia, jossa se etsii uusia merkittäviä, yli miljardin euron, liiketoimintamahdollisuuksia suomalaistarjoamalle. Näitä ns. Mega-Opportuniteja voidaan aloitta vuosittain vain yksi tai kaksi. Business Finlandin projektihenkilöt yhdistävät vaikuttajia kohdemarkkinan päättäjistä aina projektin rahoittajiin. Veturiyritys/-yritykset pyydetään mukaan projektiin hyvin alkuvaiheessa ja heidän kiinnostus onkin suurin kriteeri projektin jatkolle. Business Finland kokoaa loppukäyttökohteen mukaan kokonaistarjoaman veturiyrityksen ympärille. Kun liiketoimintamahdollisuus on tarjouskilpailuvaiheessa, projektin vetovastuu siirtyy yritysryhmälle. Tämän tyylisillä ohjatuilla projekteilla Suomi voi päästä kiinni uudistuvan maailman haasteita ratkoviin projekteihin kehitys- ja kehittyvien maiden markkinoilla. Afrikan Digitalisaatio -projekti on hyvä esimerkki, jossa kahdeksaan Afrikan maahan haetaan datakeskus ja -verkko ratkaisuja suomalaisen osaamisen avulla.

KANSAINVÄLISEN VERKOSTON VAHVISTAMINEN

Business Finlandin verkoston (Kuva 2) päätehtäviä ovat vienninedistäminen, innovaatioyhteistyön tukeminen, matkailunedistäminen, sekä investointien ja talenttien houkuttelu Suomeen. Business Finlandin kansainvälinen verkosto on kasvanut etenkin lähimarkkinoilla ja USA:ssa viimeisen 1,5 vuoden aikana 104 hengestä nykyiseen 145 henkeen. Tuosta 145 hengestä 91 on päätoimisesti vienninedistämisen neuvojia.

Business Finlandin verkoston vahvistamispäätökset perustuvat markkinamahdollisuuksien ja suomalaisten yritysten tarjoaman yhteensovittamiseen. Samalla otetaan huomioon markkinoiden kasvuodotukset, suomalaisten yritysten halukkuus panostaa markkinalle ja Suomen tarjoaman laajuus kyseiseen maahan.

Nyt suunniteltu lisärahoitus 2020 vuodelle mahdollistaa 20-23 hengen lisäämisen kansainväliseen verkostoon sekä 1-2 uuden toimiston perustamisen. Sijaintipaikat uusille henkilöille ja vientitoimistoille päätetään yhteistyössä ulkoministeriön kanssa huomioiden eri teemojen tarpeet ja nykyisen verkoston sijainti suhteessa Suomalaisten yritysten tarpeeseen. Tämän hetken suurimmat tarpeet vienninedistämisessä ovat USA ja Intia, joissa Suomella on hyvin kevyt organisaatio verrattuna markkinakokoon. Lisätarpeesta mainittakoon myös Afrikka, jossa Afrikan Digitalisaatio -projekti on käynnistymässä ja tarvitsee erityisesti paikallisia verkkoliiketoimintaa osaavia ja verkostoja omaavia henkilöitä.

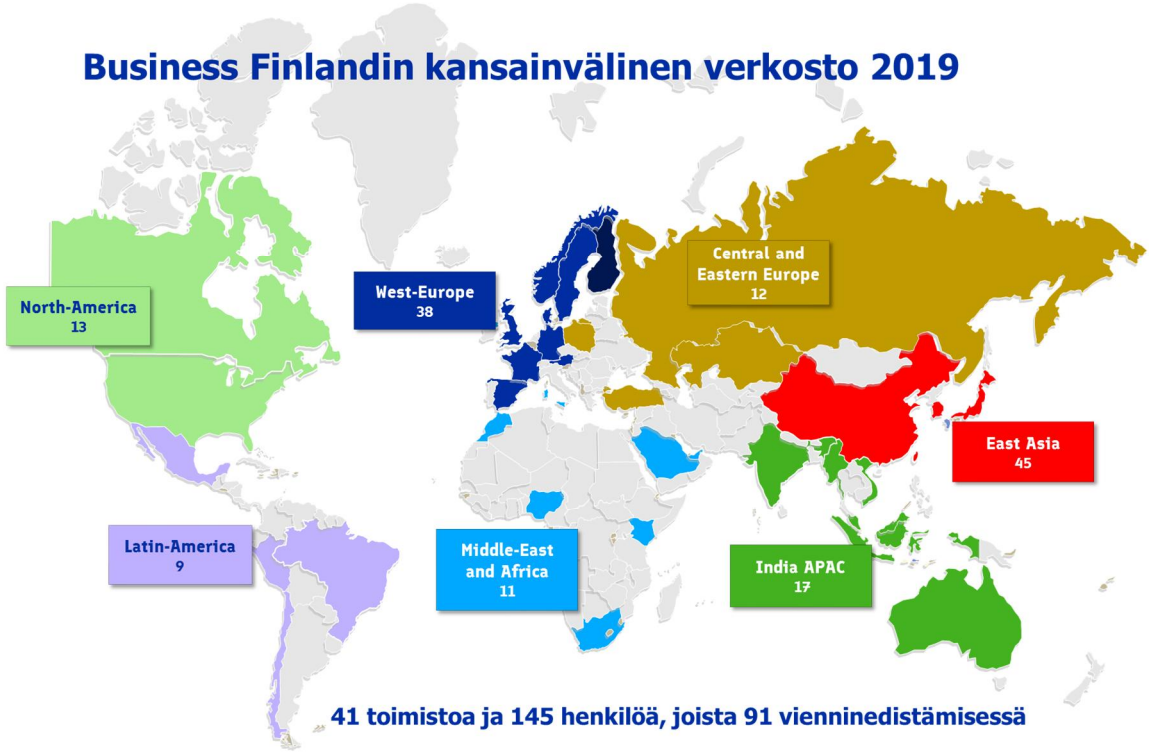

Kuva 2: Business Finlandin kansainvälinen verkosto 2019